

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์
แบบบันทึก Faculty Practice ของอาจารย์พยาบาล
ปีการศึกษา ...๒๕๖๖...

ชื่อ - สกุล ...นางสาวอัญชลี ฐิตะสาร... สังกัดสาขาวิชา ....การพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์....
หน่วยบริการสุขภาพ ....ตึกสูติกรรม โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์.....

รูปแบบการทำ Faculty Practice ของอาจารย์พยาบาล

- ทำงานร่วมกับ APN พยาบาลผู้ชำนาญการขึ้นไป มี case load ในคลินิกการพยาบาล
- ทำงานร่วมกับผู้บริหารในการพัฒนารูปแบบบริหารพยาบาล คุณภาพงานบริการพยาบาลเพื่อผู้รับบริการ กลุ่มเป้าหมาย หรือการพัฒนาบุคลากร/ กำลังคน
- ทำงานร่วมกับ APN/ พยาบาลผู้ชำนาญการขึ้นไป ทำวิจัย พัฒนาแนวทางปฏิบัติทางการพยาบาลหรือ พัฒนาความรู้จากกรณีศึกษาผู้ป่วยเฉพาะกลุ่มเฉพาะโรคในสถานการณ์จริง
- สร้างความรู้จากการปฏิบัติโดยต่อยอดพัฒนาเป็นงานวิจัย ผลงานวิชาการร่วมกับฝ่ายการพยาบาล หรือ หนังสือวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการพยาบาลและตีพิมพ์เผยแพร่การพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาล ที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของอาจารย์ เป็นต้น
- Individual Development Plan (IDP) ของอาจารย์แต่ละท่านที่สามารถออกแบบการเพิ่มพูน ประสิทธิภาพปฏิบัติการพยาบาลในผู้ป่วยที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะกลุ่มเฉพาะโรค
- ภารกิจที่อาจารย์ปฏิบัติไปพร้อมกับการสอนภาคปฏิบัติสำหรับหลักสูตรฝึกอบรมเฉพาะทางหรือ บัณฑิตศึกษาในสาขาที่อาจารย์เชี่ยวชาญ
- อื่นๆ ระบุ

วัตถุประสงค์/เป้าหมายของการสร้างความเชี่ยวชาญของอาจารย์	สอดคล้องกับรายวิชา	รายชื่อพยาบาล APN/ผู้ชำนาญการที่ร่วมงาน/ หอผู้ป่วย/หน่วยบริการที่พัฒนาความเชี่ยวชาญ	วัน - เวลา ในการปฏิบัติ Faculty Practice	รายละเอียดตารางการทำงาน
เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	การพยาบาลมารดาทารก และการผดุงครรภ์		ตึกสูติกรรมหลังคลอด ๘-๑๑ ม.ค. ๖๗	๑. วิเคราะห์อุบัติการณ์ปัญหาและอุปสรรคของการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา โดย - ทบทวนวรรณกรรม อุบัติการณ์ ปัญหาและ

วัตถุประสงค์/เป้าหมายของการสร้างความเชี่ยวชาญของอาจารย์	สอดคล้องกับรายวิชา	รายชื่อพยาบาล APN/ผู้ชำนาญการที่ร่วมงาน/ หอผู้ป่วย/หน่วยบริการที่พัฒนาความเชี่ยวชาญ	วัน - เวลา ในการปฏิบัติ Faculty Practice	รายละเอียดตารางการทำงาน
				<p>อุปสรรคของการการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทบทวนปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา - ทบทวนแบบประเมินความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพของการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา <p>๒. สังเกตพฤติกรรมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา รวบรวมข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้นมมารดา</p> <p>๓. ฝึกทักษะการให้คำแนะนำเรื่องการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาและให้การช่วยเหลือมารดาหลังคลอดในการให้นมบุตร</p>
			<p>ชุมชนเมือง</p> <p>๑๕-๑๘ ม.ค. ๖๗</p> <p>๒๙-๓๑ ม.ค. ๖๗</p> <p>๑๙-๒๒ ก.พ. ๖๗</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบหญิงหลังคลอดในชุมชนเพื่อติดตามและค้นหาปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่ขัดขวางการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์

รายงานผลลัพธ์การปฏิบัติการพยาบาล Faculty Practice

ของ นางสาวอัญชลี จูฑะसार... สังกัดสาขาวิชา ....การพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์....

ปีการศึกษา ....๒๕๖๖....

กลุ่มประชากรเป้าหมาย : หญิงให้นมมารดา

สถานที่ดำเนินการ : ตึกสุติกรรม โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์

รูปแบบการปฏิบัติการพยาบาล (Faculty Practice)

สร้างความรู้จากการปฏิบัติโดยต่อยอดพัฒนาเป็นงานวิจัย ผลงานวิชาการร่วมกับฝ่ายการพยาบาล หรือหนังสือวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการพยาบาลและตีพิมพ์เผยแพร่การพัฒนาแนวปฏิบัติทางการพยาบาล ที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของอาจารย์ และ Individual Development Plan (IDP) ของอาจารย์แต่ละท่านที่สามารถออกแบบการเพิ่มพูนประสบการณ์ปฏิบัติการพยาบาลในผู้ป่วยที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะกลุ่มเฉพาะโรค

จุดมุ่งหมายในการปฏิบัติการพยาบาล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	รายละเอียดการปฏิบัติ	ผลลัพธ์การดำเนินการ	สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติ
<ul style="list-style-type: none"> - ทบทวนวิธีการ ปัญหาและอุปสรรคของการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา - พัฒนาทักษะการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา 	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานสรุปวิธีการ ปัญหาและอุปสรรคของการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา - จำนวนครั้งของการให้คำแนะนำ และการช่วยเหลือมารดาในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาที่ประสบความสำเร็จ 	<ol style="list-style-type: none"> วิเคราะห์อุบัติการณ์ ปัญหาและอุปสรรคของการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา โดย <ul style="list-style-type: none"> - ทบทวนวรรณกรรม - ทบทวนวรรณกรรม - ทบทวนอุบัติการณ์ ปัญหาและอุปสรรคของการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา - ทบทวนปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา - ทบทวนแบบประเมินความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพของการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา สังเกตพฤติกรรมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา 	<p>การศึกษาในสถานที่อยู่ในโรงพยาบาล เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ส่วนการติดตามเยี่ยมหลังคลอดในชุมชน ไม่สามารถทำตามแผนที่วางไว้ได้ เนื่องจากข้อจำกัดของการประสานงานและแนวทางการเยี่ยมบ้านหลังคลอดของโรงพยาบาลที่มีการส่งต่อให้กับสถานบริการใกล้บ้าน ทำให้การดูแลต่อมี</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การส่งเสริมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาเป็นสิ่งที่ท้าทาย ความสำเร็จมาจากหลายปัจจัย ทั้งปัจจัยด้านนโยบาย แม้จะมีนโยบายชัดเจน แต่ในทางปฏิบัติ ยังมีข้อจำกัด ทั้งด้านความมุ่งมั่นของเจ้าหน้าที่ที่จะให้การช่วยเหลือแก่หญิงหลังคลอดต่อการให้นมบุตร จากภาระงานเอกสาร และการดูแลหญิงหลังคลอด ทำให้มี

จุดมุ่งหมายในการปฏิบัติกรพยาบาล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	รายละเอียดการปฏิบัติ	ผลลัพธ์การดำเนินการ	สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติ
		<p>รวบรวมข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกรให้นมมารดา ๓. ฝึกทักษะการให้คำแนะนำเรื่องกรเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาและให้การช่วยเหลือมารดาหลังคลอดในการให้นมบุตร</p> <p>รวมจำนวนชั่วโมงการปฏิบัติในปีการศึกษา ..... ทั้งหมด ..... ชั่วโมง (ดูแลผู้ป่วย ..... ชั่วโมง; ร่วมกันวางแผนและพัฒนา ..... ชั่วโมง)</p>	<p>ข้อจำกัดด้านงบประมาณ</p>	<p>ข้อจำกัดในการให้การช่วยเหลืออย่างจริงจัง เนื่องจากการนิเทศหรือการช่วยเหลือหญิงหลังคลอดในการให้นมบุตร ต้องใช้เวลาและความต่อเนื่องซึ่งทำได้ยากมากในอัตรากำลังเทียบกับการะงานที่มีอยู่ ที่ต้องดูแลทั้งมารดาหลังคลอด และทารกแรกเกิด รวมทั้งการทำเอกสาร</p> <p>- ความตั้งใจของหญิงหลังคลอดในการให้นมบุตร เป็นการเริ่มต้นที่ดี แต่ยังมีปัจจัยอีกหลายส่วนที่ทำให้ความตั้งใจไม่ประสบผล เช่น ภาวะสุขภาพของทั้งแม่และลูก เศรษฐฐานะ การทำงาน ความกดดันจากครอบครัว แม้กระทั่ง ประสพการณ์ที่ผ่านมาเกี่ยวกับการให้นมแม่</p>

๑. สรุปผลลัพธ์ที่ได้จากการปฏิบัติ Faculty Practice

หญิงหลังคลอดส่วนใหญ่มีความตั้งใจที่จะเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา สังกะตจากการที่หญิงหลังคลอดพยายามนำบุตรดูดนมตามคำแนะนำ และคำบอกเล่าของหญิงหลังคลอด แต่มีปัจจัยบางอย่างที่ขัดขวางไม่ให้หญิงหลังคลอดให้นมบุตรได้ตั้งใจประสงค์ และปัจจัยนั้นมีความหลากหลาย แตกต่างไปตามบริบทของแต่ละคน เช่น ปัจจัยด้านสุขภาพ การคลื่อนไส้

จุดมุ่งหมายในการปฏิบัติพยาบาล	ตัวชี้วัดความสำเร็จ	รายละเอียดการปฏิบัติ	ผลลัพธ์การดำเนินการ	สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติ
<p>อาศัยจากผลของยาระงับความรู้สึก ความเหนื่อยอ่อนเพลียจากการคลอด การไม่มีน้ำนม การขาดประสบการณ์ของการนำบุตรดูนม บุตรซึ่ม ไม่ยอมดูนม บุตรไม่ได้ดูดด้วย เนื่องจากหายใจหอบ หรือน้ำตาลในเลือดต่ำ หรืออื่นๆ</p> <p>จากการซักถามหญิงหลังคลอดครรภ์หลังที่เคยให้นมบุตร พบว่า การดื่มน้ำร้อน น้ำขิง หรือน้ำสมุนไพร ร่วมกับการประคบเต้านมด้วยลูกประคบสมุนไพร ควบคู่กับการกระตุ้นให้บุตรดูนม เมื่อรู้สึกว่เต้านมเริ่มคัดตึง หรือเมื่อลูกเริ่มตื่นล้มตามขยับตัวไปมา และทำปากดูด จะช่วยทำให้น้ำนมมาเร็วและมาสม่ำเสมอ</p> <p>จากประสบการณ์ของพยาบาลประจำการ เล่าว่า สมัยก่อนพยาบาลจะเน้นการให้บุตรดูนมมารดาเพียงอย่างเดียว ห้ามไม่ให้นมเสริม เพื่อกระตุ้นให้น้ำนมมารดาเร็วขึ้น ส่งผลทำให้ทารกมีระดับน้ำตาลในเลือดต่ำ ต้องย้ายทารกไปหอบริบาลผู้ป่วยเด็ก เนื่องจากทารกซึ่มลง ภายหลังทราบว่า หากทารกไม่ได้รับนมเลยหลังคลอด ทารกอาจมีภาวะ hypoglycemia ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาวะสุขภาพของทารก หญิงหลังคลอดบางรายในช่วง ๑-๒ วันแรก แม้จะให้ทารกดูนมสม่ำเสมอ น้ำนมมารดาก็ยังไม่มา ทำให้ทารกไม่ได้รับนม ทารกจะร้องโยเย ปากแห้ง สร้างความสงสารแก่ผู้เป็นมารดา และเกิดความกดดันแก่พยาบาล จึงเป็นสาเหตุให้พยาบาลจำเป็นต้องป้อนนมผสมให้กับทารก การปฏิบัติดังกล่าว สร้างแนวการปฏิบัติที่แตกต่าง ระหว่างแนวความคิดของการให้ดูนมแม่อย่างเดียว กับการให้นมผสมในกรณีที่น้ำนมแม่ยังไม่มาและทารกร้องกวน จนทำให้แม่เกิดความกังวล</p> <p>รัฐบาลมีนโยบายการส่งเสริมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างน้อย ๖ เดือน แต่มีทารกจำนวนไม่น้อย ที่ต้องได้รับนมผสมร่วมกับนมมารดา จุดที่น่าสนใจคือ ความเหมาะสมของสัดส่วนการเสริมนมผสมกับการให้นมแม่เพียงอย่างเดียวอยู่ตรงไหน คงไม่มีแม่และพยาบาลคนไหน ที่จะทนดูและทนฟังเสียงร้องไห้ของทารก โดยไม่ทำอะไรเลย การป้อนนมผสมทารก จะส่งผลเสียต่อความสำเร็จของนโยบายการส่งเสริมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาหรือไม่ และถ้าต้องป้อนนมผสมวิธีการ และปริมาณ ควรจะเป็นอย่างไร ถึงจะไม่ส่งผลกระทบต่อทารกดูนมแม่ คำตอบคงจะเป็นส่วนที่จะช่วยผลักดันให้ นโยบายการส่งเสริมการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาประสบผล และลดความกดดันของแม่และพยาบาลลงได้</p> <p>ได้ให้คำปรึกษาและติดตามมารดาหลังคลอดที่มีปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่จำนวน 5 ราย พบว่า 1 ราย ร้อยละ 20 สามารถจัดทำให้นมและให้ทารกอมลานนมได้ถูกต้อง มารดามีความมั่นใจในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด สังเกตจากการอุ้มและท่าของการให้นม มารดาสามารถทำได้เองโดยไม่ต้องให้การช่วยเหลือ นอกจากนี้ยังแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของการดูแลให้การช่วยเหลือมารดาหลังคลอดที่มีปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่กับ miss นมแม่ เพื่อหาแนวปฏิบัติการให้คำปรึกษาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่แก่มารดาหลังคลอดที่มีปัญหาการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ที่แตกต่างกัน และนำผลการดำเนินงานไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ต่อไป</p> <p>๑. ปัญหา/ อุปสรรค ...การออกเยี่ยมบ้านหลังคลอดทำได้ยาก เนื่องจาก นโยบายของโรงพยาบาลคือการส่งต่อหญิงหลังคลอดให้กับสถานบริการที่อยู่ใกล้บ้านหญิงหลังคลอด ทำให้การติดตามหญิงหลังคลอดมีข้อจำกัดไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ อีกทั้งหญิงหลังคลอดบางรายถูกส่งตัวมาจากโรงพยาบาลต่างอำเภอ ทำให้การติดตามเยี่ยมคลอดข้ามเขตเป็นข้อจำกัด...</p> <p>๒. แผนการพัฒนางานในปีการศึกษาถัดไป</p>				

ลำดับ ที่	อายุ/ อาชีพ	ประวัติการคลอด	ประสบการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ความตั้งใจในการ เลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปัจจัยส่งเสริม/ อุปสรรคของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
8-9 ม.ค. 67					
1.	22 ปี/ แม่บ้าน	G1 40 wks. Vg 3600 g	ท้องแรก D2 นำนมเริ่มไหลปูด D3 นำนมเหลือง	5-6 เดือน/ จนกว่า น้ำนมจะหมด	2 วันแรกไม่มีน้ำนม ต้มน้ำจืด แพทย์ให้กินยากระตุ้นน้ำนม วันละเม็ด LATCH score 6-7 ค่ะแนน ทารกดูดนมยังไม่เป็น ร้องไห้โยเย ให้ลูกดูดนมบ่อยๆ ทำในการให้นมยังไม่สุขสบายทั้งแม่และ ลูก หัวนมสั้นทั้ง 2 ข้าง
2.	20 ปี/ แม่บ้าน	G2 P2 G1 Vg ครบกำหนด 3240 gm 3 ปี G2 37+5 wks. Vg 2960 g D1	G1 หลังคลอด ไม่ได้กินนมแม่ มีปัญหาเรื่องหายใจ นอนโรงพยาบาล 3-4 อาทิตย์ หลังคลอด ปัสสาวะ 1 อาทิตย์น้ำนมยังไม่มา G2 D1 นำนมเริ่มมา สีเหลืองขุ่น	3-4 ปี	มีความตั้งใจในการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา มีความรู้ทาง การแพทย์แผนไทยในการกระตุ้นน้ำนมคือ กินน้ำร้อน ต้ม ย่านางแดง 1 กำมือ ต้มแทนน้ำ ต้มได้ตลอด แพทย์ช่วยกระตุ้นน้ำนมโดยให้กินยากระตุ้นน้ำนม
3.	22 ปี/ แม่บ้าน	G2 P2 G1 C/S ครบกำหนด 3075 gm 1 ปี 4 เดือน G2 37+5 wks. Vg 2960 g D1	G1 BF 1 เดือน ติดโควิด ปัสสาวะให้บุตร พอ 1 เดือน หลังจากทานยาต้านไวรัส น้ำนมหายไปเลย พยายาม ปั๊มนมคืนมา แต่ไม่สำเร็จ	จนกว่าน้ำนมจะ หมด	มีความตั้งใจที่จะให้นมแม่ กระตุ้นน้ำนมด้วยการกินน้ำอุ่น กินยาน้ำนมตามร้านขายยา อาหารเสริม มีประสบการณ์ ลำบากในการเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่ครั้งแรกเนื่องจากความ เจ็บป่วยทำให้การหลังของน้ำนมหายไป
10-11 ม.ค. 67					
1.	31 ปี/ ทำงาน	G1 Vg 3200 gm G2. abortion G3 GDM C/S due to Un- progress of labour	G1 BF 4 เดือน หยุดนม เพราะต้องทำงาน G2 D1 น้ำตาลต่ำ และมีหายใจหอบ ไปดูอาการที่ตึก เด็ก	3 เดือน	มีความตั้งใจที่จะให้นมแม่ แต่ขณะอยู่ในโรงพยาบาล ทารกแยกจากเนื่องจากมีภาวะ transient tachypnea และ หญิงหลังคลอด ลางานได้ 3 เดือน ต้องกลับไปทำงาน ต่างจังหวัด

ลำดับ ที่	อายุ/ อาชีพ	ประวัติการคลอด	ประสบการณ์การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ความตั้งใจในการ เลี้ยงลูกด้วยนมแม่	ปัจจัยส่งเสริม/ อุปสรรคของการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
2.	25 ปี/ แม่บ้าน	G1 C/S unprogress of. Labour Cx. 2 cms 2 วัน 3200 gm G2 C/S due to Un-progress of labour G3 GDM C/S due to previous c/s	G1 เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ 1 ปี 6 เดือน มีหายใจหอบ G2 เลี้ยงลูกด้วยนมแม่ 2 ปี 11 เดือน G3 หายใจหอบ ไปดูอาการที่ตึกเด็ก	นานเท่าที่จะทำได้	มีประสบการณ์การเลี้ยงบุตรด้วยนมแม่ที่ดีและสำเร็จในการ exclusive breast feeding อุปสรรคในครั้งนี่คือ การแยกจากทารกเนื่องจากทารกมี transient tachypnea